

BÆRUM
KOMMUNE

Emma Hjorth

områdesatsing

Prosjekteier Erik Førland
Prosjektleder Petter Moen
15.2.2018

Sammen skaper vi fremtiden
MANGFOLD - RAUSHET - BÆREKRAFT

Arven etter Emma

*«Gjerningen har fra min side vært baaret av
kjærlighet og et ønske om at hjelpe»*

- ▶ I 1903 kjøpte Emma Hjorth Tokerud gård i Bærum, den eiendommen som i dag har fått navnet «Emma Hjorth» som stedsnavn. Dette ble Norges første institusjon for barn med psykisk utviklingshemming.
- ▶ I 1914 ble eiendommen overdratt til staten: 17 bygninger, 200 mål dyrket mark, tre store haver, ca. 500 mål skog- og beitemark.
- ▶ **I dag:**
- ▶ 70 boliger for mennesker med psykisk utviklingshemming, Regionalt aktivitetssenter (Emma kafe, Emma Sansarhus, Emma Friskhus, Emma Gjestehus og Emma Hjorth museum).
- ▶ Disimilis har lokaler i et av husene fra gården.

Emma Hjorth; før og nå

Emma Hjorth museum

Oppvekststedets betydning for barn og unge

Nabolaget som ressurs og utfordring

- ▶ *«I tillegg til innsats rettet mot å dempe sosial ulikhet mellom grupper og individer, må det også settes inn tiltak som forsøker å bøte på konsekvensene av geografisk ulikhet. Å styrke den materielle, sosiale og organisatoriske strukturen i nabolaget slik at disse sidene ved barn og unges oppvekststeder har en så høy kvalitet som mulig, må være et viktig mål hvis man skal redusere barnefattigdommen og bøte på konsekvensene. De mest utsatte områdene må sikres så gode tjenester som mulig, og man må omfordele ressursene slik at de mest utsatte nabolagene kompenseres for ulempene som følge av opphopingsmønsteret».*

Mandat

Utarbeide et foreløpig kunnskapsgrunnlag for en områdesatsing i Emma Hjorth område ved å:

Å tegne et utfordringsbilde av barn og unges oppvekstvilkår, nærmiljø og generelle levekår i området.

Å undersøke trekk ved barnas emosjonelle, sosiale, kognitive og helsemessige utvikling.

Kunnskapsgrunnlaget skal bestå av både kvalitative og kvantitative data. Det skal legges vekt på samtaler og møter med ansatte, barn og unge, foreldre, organisasjoner og foreningsliv. Samtidig er det viktig å samle informasjon fra kilder som SSB, Ungdata, skolenes responsdokumentasjon OSV.

Med kunnskapsgrunnlaget

ønsker kommunen å invitere til en videre prosess der vi sammen skal:

- ▶ Beskrive de viktigste utfordringene
- ▶ Sette tydelige mål
- ▶ Finne løsninger
- ▶ Definere roller og ansvar

Dette vil kunne utgjøre et veikart for felles utvikling av Emma Hjorth området.

Å bo på Emma Hjorth

40% av boligene på Emma Hjorth er utleieboliger.

- ▶ 262 boliger øremerket helsepersonell
- ▶ 71 ungdomsboliger, 65 nye er ferdige
- ▶ 13 boliger for flyktninger
- ▶ 7 sosialboliger
- ▶ 1 tjenestebolig
- ▶ 74 omsorgsboliger for mennesker med psykisk utviklingshemming
- ▶ Planlagt og pågående boligbygging: 600 boliger frem mot 2023. Av disse ca. 400 i det som kan bli den nye skolekretsen til Emma Hjorth.
- ▶ Området har i dag 4054 innbyggere. Med utbygging vil den øke til ca. 5000 innbyggere.

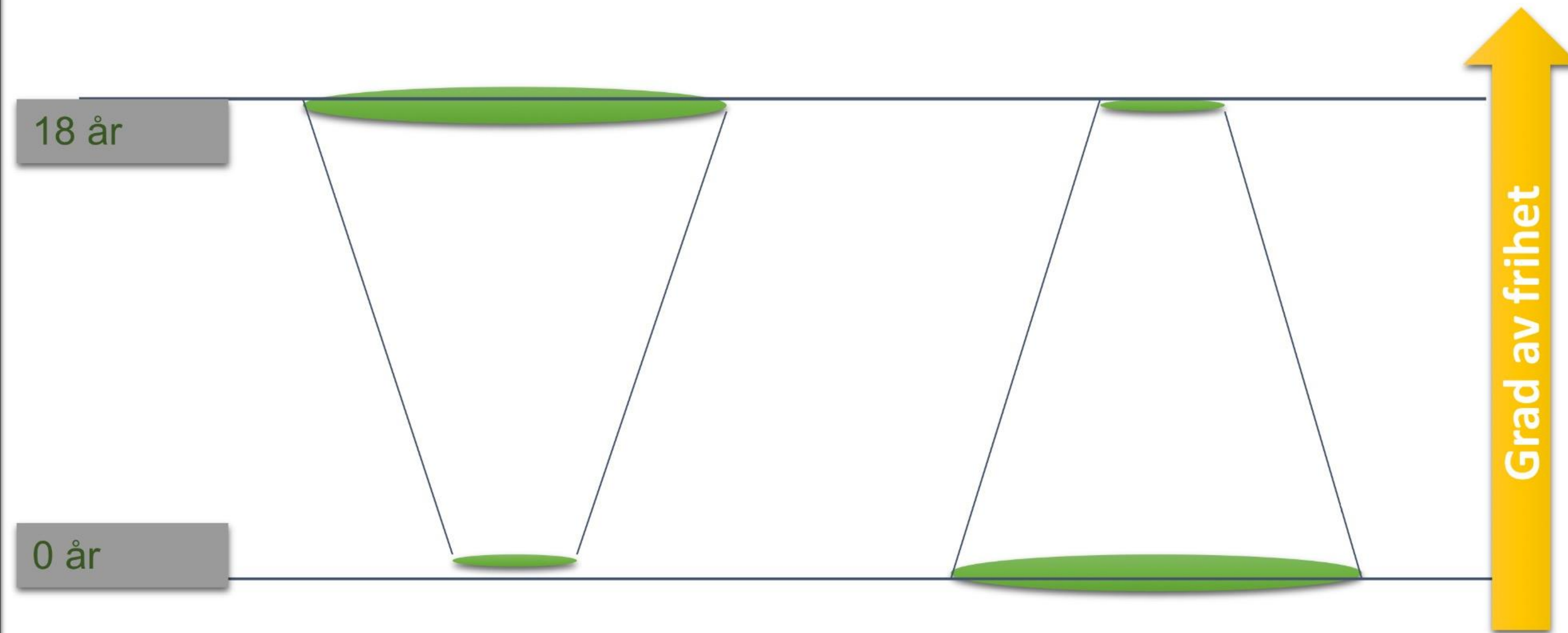
Dette vet vi om menneskene, barnehagen, skolen og nærmiljøet

- ▶ 95% flerspråklige barn i Emma Hjorth barnehage
- ▶ Disse representerer 19 ulike nasjonaliteter
- ▶ Mange av disse begynner sent i barnehagen
- ▶ Mange av de ansatte i barnehagen er flerspråklige
- ▶ Gutter og jenter på Emma Hjorth er sjeldnere på faste fritidsaktiviteter om kveldene enn gutter og jenter i Bærum kommune, og driver i mindre grad med sport enn elever i Bærum.
- ▶ Barnefattigdom er en utfordring.
- ▶ Området har ingen butikk.
- ▶ Innbyggerne savner en bussrute.
- ▶ Utfordringer når ulike kulturer for barneoppdragelsen møtes.

Barneoppdragelse utvikling av frihet i kollektivistiske og individrettede familier

Figuren til Skytte (s 39, 1999) Frihetsdimensjoner i barneoppdragelsen

Obligatoriske kurs for foreldre?

Ubah Aden(FUG) mener foreldre bør få mer hjelp

- ▶ Foreldre vil bli mer trygge i rollen som oppdragere i Norge ved å følge foreldreveiledningsprogrammet International Child Development Programme(ICDP)
- ▶ Målet med programmet er å støtte og styrke foreldre i foreldrerollen.
- ▶ For foreldre med minoritetsbakgrunn kan det bygge bro mellom egne og storsamfunnets tradisjoner.
- ▶ ICDP benyttes i helsestasjoner, barnehager, barneverntjenester. Det prøves ut på krisesentre, asylmottak og for foreldre som frykter radikalisering av barna.

- ▶ Få/ingen organiserte fritidsaktiviteter for barn og unge.
- ▶ 61% av elevene på Emma Hjort skole har foreldre med utenlandsk opprinnelse
- ▶ 10,5% av elevene på skolen mottar spesialundervisning
- ▶ Et høyt antall barnevernssaker i området.
- ▶ Både barnehage og skolen sliter med å rekruttere personale
- ▶ 25% av elevene på Vøyenenga skole har foreldre med utenlandsk opprinnelse
- ▶ 7,2 % av husholdningene som er aktive sosialklienter har adresser i dette området.(Husk at dette gjelder husholdninger. Antallet personer vil være større).

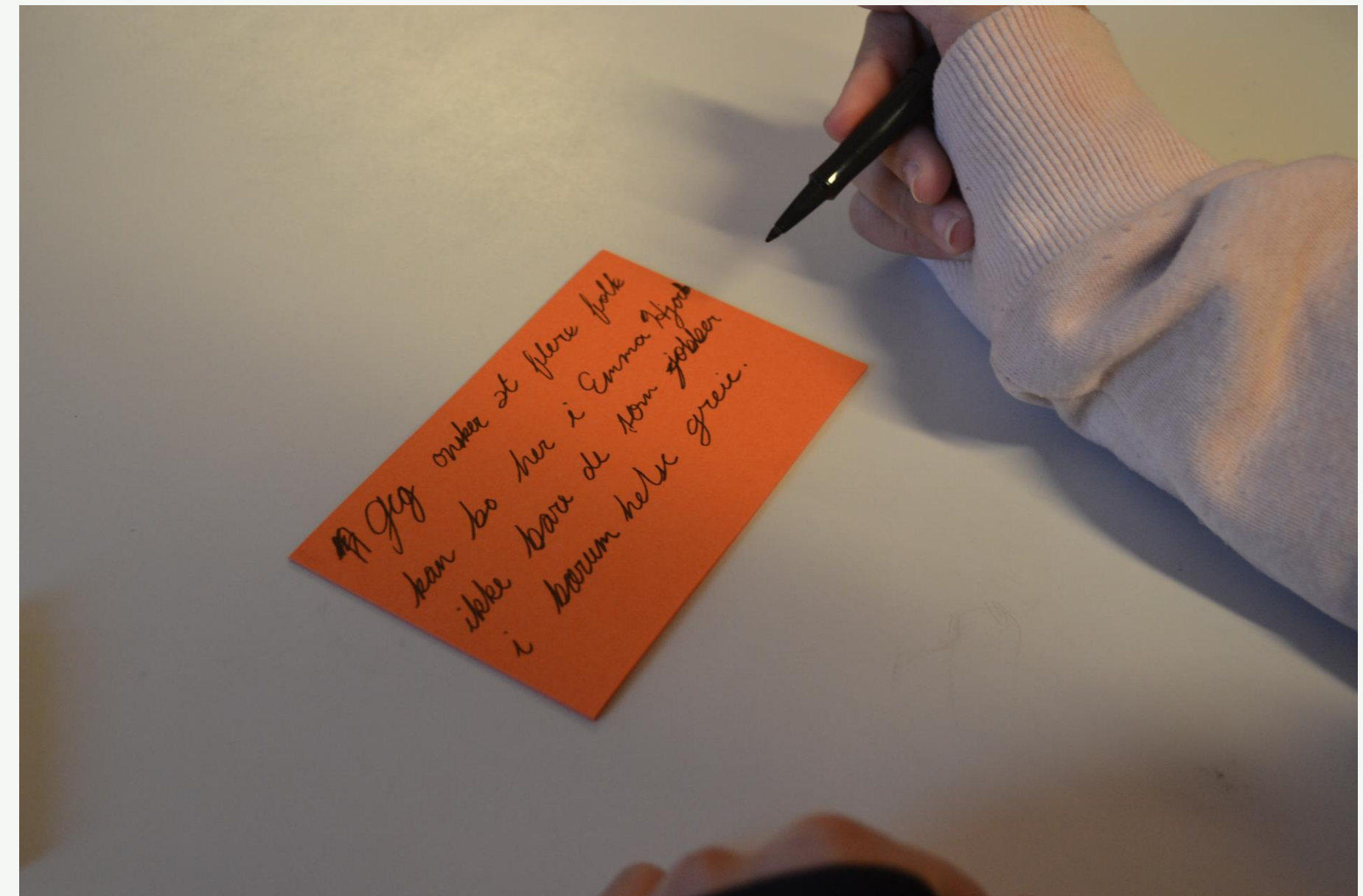
Trivsel

Både skolenes trivselsundersøkelser(Emma Hjorth og Vøyenenga) og Ungdata viser at barn og unge trives i sitt lokalmiljø.

- ▶ Likevel svare 50% av ungdom på Vøyenenga at de er litt misfornøyd med eller svært misfornøyd med lokaler for å treffe andre unge på fritida.
- ▶ 75% er litt eller svært misfornøyd med idrettsanlegg.
- ▶ 79% er litt eller svært misfornøyd med kulturtilbudet
- ▶ 79% er litt eller svært misfornøyd med kollektivtilbudet.

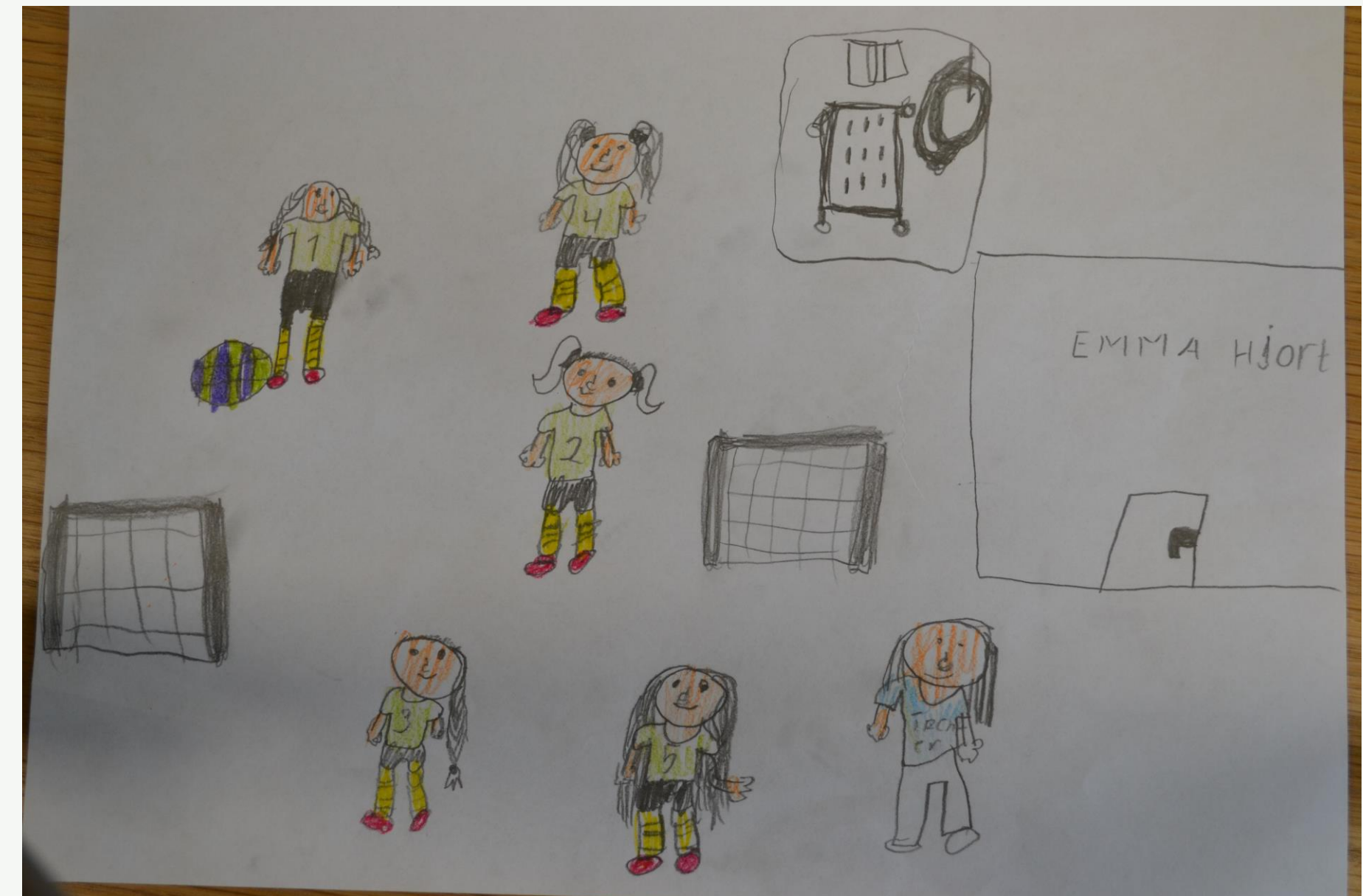

Workshop på Emma Hjorth og Vøyenenga skoler

Helsesøster, buss, butikk og flere aktiviteter, ungdomsklubb,

Park

Med træer, blomster, statue, is-kiosk,
fontene, benker, grill

Lokale innovasjonsmidler

Bruk av lokale innovasjonsmidler-tiltaksplan 1

▶ **BAKGRUNN**

- ▶ Prosjektet inngår i en større områdesatsing på Emma Hjorth. Områdesatsingen skal først og fremst skape et kunnskapsgrunnlag for å utarbeide en helhetlig tiltaksplan for barn og unge og deres oppvekstmiljø, jf HP 2018 - 2021. Dette innovasjonsprosjektet er å betrakte som tiltaksplan 1 i områdesatsingen.

▶ **HENSIKT MED PROSJEKTET**

- ▶ å legge til rette for økt grad av organiserte aktiviteter for barn og unge.
- ▶ være i forkant og tenke forebyggende i forhold til barn og unges helse, språkutvikling og trivsel i nærmiljøet.
- ▶ Aktivitetene vi setter i gang i prosjektet skal også være tiltak på vei mot en større satsing på Emma Hjorth. Tiltakene som beskrives under har planlagt varighet på ett år(2018). De skal vurderes og evalueres fortløpende for å gjøre nødvendige justeringer og tilpasninger i forhold til behov og rammer.

Tiltak/gevinster

- ▶ **MAT&PRAT:** Etablere språkkafe/forum/møteplass i Emma kafes lokaler i samarbeid med Sanitetsforeningen.
- ▶ **SANG&SPRÅK:** for de minste i samarbeid med musikkpedagog Bente Bogen.
- ▶ **FYSISK AKTIVITET:** for 2.-4. trinn(SFO) og 5. trinn i samarbeid med Sandvika Basket.
- ▶ **AKTIV UNGDOM:** Aktivitetstilbud, «åpen skole», for elever på Vøyenenga skole etter skoletid. (Eventuelle samarbeidspartnere: Smaksverkstedet og Forskerfabrikken).

MAT & PRAT

- ▶ Oppstart i april-18, når Emma kafe er ferdig rehabilitert.
- ▶ Sanitetsforening drifter tilbudet og er ansvarlig for rekruttering av frivillige.(Frivillig.no)
- ▶ Felles: et varmt måltid.
- ▶ Aktiviteter for barn: lesevenn, skilek, lavvo, aking, vannaktiviteter, gymsal

SANG & SPRÅK

- ▶ **Oppstart januar-18**
- ▶ **Sang for ett- og toåringer.**
- ▶ **Musikkpedagog Bente Bogen.**

- ▶ Nora Kulset har forsket på sang, språk og integrering. Sentrale funn:
- ▶ *Sang letter tilegnelsen av norsk språkopplæring hos minoritetsbarn i barnehager. Et felles nettverk for musikk og språk i hjernen bidrar til å bygge språk gjennom sang.*

- ▶ *Barna synger på norsk lenge før de selv begynner å produsere talt språk. Dermed øver de seg på språktrekkene (intonasjon, setningsbygning, fraser, ordlyder osv.) uten å måtte koble inn den delen av hjernen som skal huske hva man skal si, hvordan man skal si det osv. Barna bruker også ofte fraser fra sanger som sin første språklige utstrekning.*

- ▶ *Ved å ha et felles sang repertoar så får den som ikke kan språket lettere sosial innpass hos barn som allerede snakker språket.*

FYSISK AKTIVITET

- ▶ .Oppstart etter vinterferien
- ▶ Elever på 2.-4. trinn – SFO
- ▶ Elever på 5. trinn etter skoletid, inklusiv et sunt måltid(Banan og yoghurt)
- ▶ To dager(man, tirs)

- ▶ Sandvika basket, stiller med instruktører.
- ▶ Lek med ball, ikke tekniske øvelser.

- ▶ Tilbud til elevene på 5. trinn:
- ▶ Klubben henter elevene med minibuss før Bærum Basket har sine hjemmekamper-de får gratis inngang til kampene.

AKTIV UNGDOM

Etter skoletid 14.00(15)-17.00

- ▶ Oppstart mars-18.
- ▶ Tilbud om en rekke aktiviteter
- ▶ Idrett, matlaging, film, spill
- ▶ Ansvarlig aktivitetsleder

- ▶ Samarbeid med Smaksverkstedet:
- ▶ 10 uker, 12 elever, to timer, skolere lokale instruktører, råvarer, rapport.
- ▶ 4 uker gratis pilotering. 2 uker halv pris(25.000,-)
- ▶ Etter pilotering: 4x10 uker kr 50.000,- (Sunne kommuner får avslag i pris)

SMAKSVERKSTEDET

MATGLEDE FOR BARN OG UNGE

- ▶ **HVA ER SMAKSVERKSTEDET?**
- ▶ Vi sprer matglede til folket med lærerike kurs og spennende smaksopplevelser. Hovedingrediensen i Smaksverkstedet er et ukentlig etterskoleprogram for barn og unge, der vi har fokus på praktisk matlaging med rom for å improvisere og utforske nye råvarer og smaker. Av og til koker vi også i hop andre matglade aktiviteter både for barn og voksne.

Samarbeid: kommune, private og frivilligheten

Ettersom prosjektet er blitt kjent er det flere aktører, foreninger osv. som har meldt interesse.

- ▶ Sanitetsforeningen
- ▶ Sandvika Basket
- ▶ Smaksverkstedet
- ▶ Bogen musikkskole
- ▶ Innvanderrådet ønsker lokaler for å skape aktiviteter for alle i området.

Hårete mål

- ▶ ...Møller Eiendom, har behov for lokaler og ønsker å samarbeide med kommune om tomt/lokalisering.
- ▶ Hege Rokne, en ildsjel har opprettet dialog på, og pekt på Emma Hjorth:
- ▶ Møller bygger gjerne idrettshall/flerbrukshus, butikk.

Et områdeløft på Emma Hjort?

Erfaringer viser at det som regel er en fordel å bruke eksterne forskningsmiljøer til å utføre analyser. Da ivaretas en kombinasjon av fagkompetanse og det eksterne blikket.

- ▶ Fysisk stedsanalyse
- ▶ Sosiokulturell stedsanalyse
- ▶ Omdømmeanalyse
- ▶ Kulturhistorisk stedsanalyse

Oppvekststedets betydning for barn og unge

Nabolaget som ressurs og utfordring

Ingar Brattbakk og Bengt Andersen

Retningsvalg

Tidlig innsats, områdeløft eller begge deler?

- ▶ **Kortsiktige mål og tiltak.** Vi må gjøre en forskjell her og nå.
- ▶ Økt aktivitet blant barn og unge
- ▶ Aktiviteter for elever på mellomtrinnet
- ▶ Aktiviteter for de minste.
- ▶ ICDP-veiledning for foreldre.
- ▶ Språkkafe eller annet tilbud for innbyggerne

- ▶ **-Langsiktige mål, tiltak og planer.**
- ▶ Ungdomskafe? «Killingen», ledig, trenger rehabilitering
- ▶ Fast bussrute opp til plataet
- ▶ Rekruttering til barnehage og skole, hvordan?
- ▶ Helsestasjon på EH?
- ▶ Flere utviklingsområder på systemnivå; ICDP-skolering, boligsituasjonen, offentlig kommunikasjon, tidlig innsats.
- ▶ Skolens fysiske utforming; oppvekstsenter, flerbrukshall etc.

Samskaping og innbyggerdeltakelse

- ▶ Styringsgruppe
- ▶ Prosjektgruppe
- ▶ Gjestebud og Brukerreise
- ▶ Barnetråkk og veikartverksted
- ▶ Nærmiljøkonferanse og møteplasser
- ▶ Samtaler med innbyggere, ildsjeler, ledere, grupper, organisasjoner, miljøer

Områderettet innsats

Et systematisk arbeid med å forebygge utenforskap og fremme sosial integrering

- ▶ Medvirkning, bidrag fra barn og unge og deres familier i utviklingen av inkluderende og helsefremmende nærmiljøer.
- ▶ Utstrakt samarbeid med frivillige aktører og sosial entreprenørskap.
- ▶ Skape stabile boforhold.
- ▶ Støtteordninger for deltakelse i sosiale aktiviteter styrkes, og utvides med tidlig innsats i barnehage.

▶

Anne Lene Hojem: Kommunen vil gi støtte til områder med utfordringer!

- ▶ **De 5 utvalgte områdene**
- ▶ **Rykkinn** er et etablert nærmiljø med sammensatt befolkning, som ønsker seg møteplasser.
- ▶ **Fornebu** er et tilflytterområde i vekst med behov for sosial infrastruktur, som ønsker seg flere møteplasser og fritidstilbud.
- ▶ **Emma Hjorth** er et område med stort mangfold. Kommunen arbeider med å utvikle en tiltakspakke som skal sikre og språkopplæring og foreldreveiledning.
- ▶ **Skytterdalen** er et område med utfordringer som krever tiltak for bedre bomiljø. Det er nå satt i gang ulike tiltak.
- ▶ **Bærums Verk** er valgt på grunn av at det er satt i gang et læringsmiljøprosjekt som skal sees i sammenheng med skole og sammenslåingen av Lesterud og Bærums Verk skole.

